

ב"ה. מר חשוון תשפ"ד

מבית ההוראה

**גיליון
מיוחד**

בקשר למצב
בארץ הקודש
תובבי"א

יוצא לאור על ידי: **בית הוראה כפר חב"ד**

רחוב צעירי אגודת חב"ד 2 • טלפון: 077-2277013 • דוא"ל: beithoraah@gmail.com
מחלקת איסור והיתר: הרב ברוך בליזינסקי, הרב ישראל הלפרין, הרב בנימין כהן, הרב חיים פרוס
בית הדין לממונות: הרב ישראל הלפרין, הרב אליהו קירשנבוים, הרב אברהם מאיר רבינוביץ

כיצד ניתן לסייע מהעורך ללחימה בחזית

הנהגות מעשיות
לתקופה הנוכחית

| 02

מלומדי מלחמה

שאלות ותשובות
שנשאלו בבית ההוראה
בשבועות האחרונים

| 04

כיצד להעביר את הפחד

עצות מעשיות
מרבותינו נשיאנו

| 07

הדרך הטובה לרפואת הנפש

ע"פ שיחת כ"ק אדמו"ר

| 06

תורה תפילה ומלחמה

הנחיות הלכתיות
למצבי חירום | 02

הנהגות ראויות לתקופה

ע"פ הדרכות רבותינו נשיאנו

תפילה

עניינה של מצוות התפילה מדאורייתא הוא, "שיתפלל האדם ויבקש בעת מן העתים אשר יצטרך לדבר מן הדברים כמו בעת צרה וכיוצא, אז היא מצות עשה מדאורייתא שציונו הש"י בזה שיבקש האדם זה ממנו ית' לבד שיושיעו על זה. וזהו משרשי האמונה.

"והוא לפי שעל ידי זה ידע ויבין שהש"י הוא לבדו המנהיג עולמו ומשגיח בכל פרטי בריותיו וכי לו לבדו היכולת להושיע" – לשון אדמו"ר הצמח צדק בריש שורש מצות התפילה. ובספר החינוך כתב, ש"מי שצר לו ולא קרא אל ה' להושיעו – ביטל מצות עשה זו!"

בתקופה זו, על כל אחד ואחת להוסיף באמירת תהילים בשופי, כל אחד כפי יכולתו. החל מהפרקים הידועים: כ, כב, סט, צא, קל, קנ; אמירת תהילים לפי חלוקתו לימי השבוע וכו'.

זאת מלבד אמירת תהילים הקבועה (שיעור היומי, המזמור של הרבי וכו'). ואם אין הפנאי בידו, לכל הפחות יוסיף ג' מזמורי תהילים ובהם פרק קנ.

שימוש נכון בדיעות

בשיחת כ"ח ניסן תש"ן, כ"ק אדמו"ר עורר על כך שבמצבים כגון אלו יש להדגיש במיוחד את ברכותיו של הקב"ה לכל בני ישראל בכל מקום שהם בכל המצטרך להם.

ועל האדם לעבוד בעצמו לחשוב טוב – "טראכט גוט", ולחזק הביטחון המוחלט בהש"ת "שומר ישראל", ואשר הידיעה על האיומים השונים תהיה מנוצלת אך ורק לתוספת בעבודתם של ישראל בענייני תורה ומצוות מבלי לשקוע ח"ו בדאגה ובעצב.

עמלים בתורה

הרבי פירט את העניינים בהם יש להוסיף:

בראש ובראשונה – הוספה בלימוד התורה, נגלה וחסידות, מתוך התמדה ושקידה ובאופן של "עמלים בתורה", דבר המביא לכך ש"ונתתי שלום בארץ

הנחיות הלכתיות למצבי חירום

ציות להוראות גורמי הביטחון

- חובה לציות להוראות הנמסרות לציבור ע"י הממונים על ההצלה והביטחון (פיקוד העורף), והוכח בפועל שהנחיות אלו מצילות חיים. ואין חכם כבעל הניסיון.
- הציות להוראות אלו אינו סותר לרגש הביטחון הגמור שצריך להיות אצל כל יהודי בכך שהקב"ה שומר עליו מכל רע, וכפי שכתב הרבי בכמה הזדמנויות בקשר לנושא זה.

אזעקה באמצע תפילה

אדם המתפלל שנאלץ באמצע תפילתו ללכת למרחב המוגן, אם הוא אוחז בחלקי התפילה שבין "ברוך שאמר" ובין תחילת תפילת שמונה עשרה, ישתדל לעצור בין פרק לפרק, או לפחות יסיים את הפסוק כאשר הוא פונה ללכת.

כאשר חוזר לתפילתו ימשיך ממקום שהפסיק, ואין זה משנה כמה זמן נמשכה ההפסקה. ואין לדבר בשעת ההפסקה, אלא אם כן זה נדרש לצורך הצלה שלו או של אחרים.

- אם הוא עומד באמצע תפילת שמונה עשרה, יסיים הברכה בה הוא עומד וילך למקום המוגן. ואם יכול הוא לסיים שם תפילתו בישוב הדעת, יעשה זאת בהגיעו לשם. וימשיך מהמקום שפסק בתפילתו.
- אם אירע ששהה מהרגע שהפסיק עד שחזר לתפילתו כשיעור זמן שיכול היה להתפלל את כל תפילת השמו"ע (דבר זה נמדד לפי שיעור תפילתו של כל אדם לעצמו) – כאשר חוזר להתפלל, יש לו להתחיל השמו"ע מתחילתו.
- בכל משך שהייתו אין לו להפסיק בדיבור, או כל דבר אחר. אלא אם כן זה לצורך הצלה שלו או של אחרים.

באמצע קריאת התורה

- אם באמצע קריאת התורה יש צורך ללכת למרחב המוגן, יש לעצור הקריאה במקום בו אוחזים וילכו. והעולה לתורה יזהר שלא להפסיק בדיבור עד שיחזרו לקרוא מהמקום שבו פסקו לקרוא, יסיימו הקריאה ויברך את הברכה השנייה.
- גם אם קרה והעולה הפסיק באמצע הקריאה בדיבור, כאשר חוזרים לקרוא אינו צריך לברך שוב את הברכה הראשונה.
- אמנם אם אירע והעולה הפסיק בדיבור כלשהו בין הברכה לתחילת הקריאה שלו – כאשר חוזרים לקרוא עליו לברך שוב, אבל בלי לומר "ברכו".
- אם הבעל קורא הפסיק בדיבור, בשום שלב אין זה מצריך לחזור ולברך. אך לכתחילה ישתדל שלא להפסיק עד גמר הקריאה.

ושכתבתם ואין מחריד". "והיינו שעל-ידי הוספה בלימוד התורה מבטלים ועוקרים למפרע כל הענינים הבלתי רצויים, ועד שמהפכים אותם לטוב".

הוספה בתפילה – הוספה באמירת תהילים (כאמור לעיל), וגם זה צריך להיות ברוח ההוראה "לחשוב טוב" – אמירת שירות ותשבחות, "שבח והודאה להקב"ה על כל הטובות הברכות והצלחות שנתן לו, ויתן ויחזור ויתן". ומסיבה זו אמר הרבי לכלול את פרק קנ המסיים את התהילים ומבטא דברי שבח לקב"ה.

(יש לציין, שבזמנים כגון אלו ניתן לומר תהילים גם לאחר צאת הכוכבים).

הוספה בצדקה – "מה טוב שההוספה בצדקה תהיה קשורה גם עם ענין של תורה, ליתן צדקה עבור החזקת לומדי תורה, או עבור מוסדות שעוסקים בהפצת לימוד התורה בכל מקום אפשרי".

באותה שיחה שנאמרה על ידי הרבי בעקבות מידע שהתקבל על איומים של ארגוני הטרור לפגוע רח"ל, אמר הרבי שיש לתת צדקה תמורת תענית, "הן בכמות הצדקה והן באיכות הצדקה". "ולכן, כדאי ונכון... (ש)יוסיפו גם בנתינת הצדקה בסכום השווה למזון סעודות היום (תמורת התענית) – סכום השווה לשתי סעודות, ומה טוב סכום השווה לשלש סעודות... בזמן שירצה כל אחד ואחת".

"ובוודאי יפרסמו דברים הנ"ל בכל מקומות מושבותיהם של בני ישראל ולכל אחד ואחת מה, אנשים נשים וטף".

לאור כל זאת מובן גודל האחריות על כל אחד ואחת להרבות במחשבות טובות ומשמחות, דיבור טובים ומשמחים, ולהשרות במשפחתו ובסביבתו תחושה של ביטחון גמור בה' השומר את עמו ישראל.

האיסור לעורר פחד ולהוריד מורל

כמו כן יש לדעת שבשעת מלחמה ועת צרה לכלל הציבור, ישנו איסור מן התורה לעורר פחד באדם עצמו ובסביבתו. ובזמן מלחמת ששת הימים הרבי התבטא שהיסוד שעל-פיו דרש מהחסידים שלא לעזוב את ארץ ישראל הוא הצינוי המפורש בתורה: "אל ירך לבבכם!"

דבר זה אמור גם כלפי חיילים הנמצאים בחזית, כפשטות לשון הכתוב; אך גם כלפי היהודים הנמצאים בעורף. וכידוע ונראה בגלוי, שהכול תלויים אלו באלו, ומצב רוחם של האזרחים משפיע על החיילים, והמורל של החיילים משפיע על האזרחים. ובפרט בתקופתנו בה ניתן

הטוב ביותר הוא שאדם אחראי ובעל כוח יקח עמו הספר תורה כשהוא עטוף במעיל או טלית, בזהירות גדולה, ויחזיקו בכבוד הראוי כל משך הזמן עד שיוכלו להמשיך בקריאה.

אם אין אפשרות לקחת הספר תורה בצורה מכובדת וזהירה או שעומדים במקום שאינו ראוי לכבודו – ניתן להניחו מכוסה על גבי הבימה עד שישובו לקרוא בו.

צניעות

לכתחילה יש להיערך מראש ולמצוא בסביבתו מקום מוגן שאין בו חשש יחוד. אמנם במצב שאין לפניו שום מקום מוגן אחר מלבד מקום שבו במצב רגיל ישנו איסור יחוד, ניתן להיכנס לשם בשעת אזעקה. אך אין לנעול את הדלת במצב זה.

במרחב מוגן ציבורי שבכל רגע יכול להיכנס אדם נוסף – מלכתחילה אין בשהיה בו איסור יחוד, אפילו אם בפועל לא נכנס אדם נוסף.

משפחות שמקום המוגן שלהן הוא מקלט ציבורי, יש לנשים ולבנות להיערך מראש באופן שתוכלנה להגיע במהירות למקום באופן צנוע.

שבת

אין מקום להתיר איסור כלשהו, אפילו איסור קל דרבנן, רק כדי להתעדכן היכן אירעה נפילה וכו'. ובוודאי שאין לצאת למקום הנפילה ברכב או בהליכה מחוץ לתחום אפילו ברגל ח"י. ואדרבה, בימים אלו יש להוסיף בשמירת המצוות בהידור.

אלא אם כן מדובר באנשי הצלה בעת תפקידם, שנדרשים לבצע פעולות שנועדו להצלת חיים ופיקוח נפש.

גם אנשי ההצלה בתפקידם, צריכים להכין תכנית עבודה וחלוקה מסודרת מראש כיצד לפעול בשבת. ות"ל אשר אירגוני ההצלה השונים בכפר חב"ד (צח"י, כיתת הכוננות וכו') פועלים באופן מסודר וערוך מראש ובהתאם להנחיות ההלכתיות.

יש להכין את המקום המוגן מראש לפני השבת באופן שיתאים לשימוש בשבת, כגון אור דולק וכיו"ב.

ניתן להשאיר טלפון פתוח מערב שבת שמותקנת בו אפליקציית פיקוד העורף המתריעה באופן ממוקד על אזעקה באזור בו נמצא מחזיק המכשיר.

כמו כן מותר להשאיר דולק כל מכשיר אחר על גל שקט, ובתנאי שלא ילחצו או יפעילו המכשיר, אלא אם כן נודע על מאורע חירום שיש בו ספק פיקוד"ג היל"ת.

(יש לדעת, שבהשאת מכשיר כזה עלולה להיות טרדת מנוחת השבת וקדושתה וחוסר שקט נפשי משמיעת עדכוני אזעקות באזורים אחרים, שגם הם מדווחים באותו "גל שקט", ובדבר זה אין שום צורך עבור השומע המצוי במקום אחר לגמרי).

ראוי שבכל בית כנסת יהיה בשבת מכשיר טלפון למקרה חירום היל"ת.

אדם שקיבל הוראות מגורמי הביטחון הממונים עליו להשאיר מכשיר טלפון דלוק למקרה שיקבל קריאת חירום ח"י במהלך השבת, עליו לנהוג כפי שהתבקש.

במקרה שמקבל שיחה במהלך השבת והוא יודע שזו שיחה השייכת לאותו גורם ביטחוני, יענה לשיחה בשבת. כמו"כ אם רואה שמספר מסוים אחר מתקשר אליו שוב ושוב – יענה לשיחה מחשש פיקוד"ג הקיים בעת הזו.

אם היל"ת נוצר מצב חירום במהלך השבת, מותר לכל אדם לפתוח טלפון בשבת ולפעול כפי הנדרש ועל פי העדכונים שימסרו ע"י אנשי הביטחון.

איש ביטחון והצלה שחייב להשתמש במכשיר טלפון גם בשבת, אם הוא מבחין שהסוללה עומדת להיגמר – עדיף שיטעין אותה לפני שהיא נגמרת לגמרי, כאשר הוא רואה שהיא מתקרבת לסיימה.

אך אם אירע והסתיימה הסוללה – מותר לו בכל זאת להטעינה מחדש.

מותר לומר תהילים לשמירת העם והארץ גם בשבת וגם בלילה.

לומר שכל הארץ כולה חזית אחת. והדבר ניכר במוחש, שחולשה הקיימת אצל האזרחים, עלולה לגרום לפגיעה ישירה במורל אנשי הצבא.

וכאמור, גם מחמת דבר זה הורה הרבי בתקופות מלחמה שלא לעזוב את ארץ הקודש, כי העזיבה עצמה יכולה לגרום מורך בלב תושבי ארץ הקודש הנשארים. ומאיליו מובן, שעל דרך זה הוא בנוגע לכל פעולה או דיבור שעלולים להחליש, להפחיד ולהוריד את המורל.

שליטה במחשבה

הדרך הנכונה להסיר את הפחד הטבעי הצף ועולה מאליו בלב האדם הוא – על ידי היסח הדעת והעסקת המחשבה בדברים המעוררים שמחה לאדם.

ובלשון אדמו"ר הצמח צדק באחת ממכתביו: "עיקר היסח הדעת והמחשבה הוא על-ידי שישמור מחשבתו להלבישה בענינים אחרים, דהיינו אפילו בענינים דהאי עלמא הנצרכים ומשמחים, ובתורת ה' המשמחים לב, דבר יום ביום בקביעות עתים לתורה.

"... וגם עוד שלא לדבר בענינים דמרה שחורה ח", רק אדרבה, להראות בעצמו תמיד תנועות משמחות כאלו הוא מלא שמחה בלבו, אף-על-פי שאין בלבו כן בשעת מעשה, וסופו להיות כן. והטעם בזה הוא – כי לפי המעשים והפעולות אשר האדם עושה נקבע אחר כך בלבבו". הרבי חזר והזכיר את דברי רבינו הצמח צדק הללו בכמה הזדמנויות בהקשר לנושא זה.

כמו כן יש להרבות באחדות ישראל ואהבת ישראל, ו"איש את רעת רעהו אל תחשבו בלבבכם כתיב ולא תעלה על לב לעולם", כלשון אדמו"ר הזקן בתניא; והשלוש הוא הכלי המחזיק את ברכתו של הקב"ה.

מבצעי הק' להגנה ושמירה

בתקופה זו יש להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בקיום מבצעי הק' של הרבי, ובפרט מבצע תפילין אשר כדברי הרבי בהזדמנויות רבות, במצווה זו סגולה מיוחדת להפלת פחד על האויבים – "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך"; וכן הסגולה המיוחדת לסייע לאנשי המלחמה שיתקיים בהם הכתוב "וטרף זרוע אף קדקד".

כך גם מבצע מזוזה, שיש בו סגולה מיוחדת לשמירה על בתי ישראל. ובלשון הרבי במכתב: "כל מזוזה כשרה הנוספת אי-שם בדלת יהודית – (מחזקת) ומוסיפה בבטחונם של כל בני ישראל בכל מקום שהם".

שו"ת "מלומדי מלחמה" – מלחמתה של תורה"

(ראה שיר השירים ג, ח וברש"י שם)

שאלות ותשובות שנשאלו בבית ההוראה בשבועות האחרונים

מאת הרב ישראל הלפרין שליט"א
מ"צ ודיין בבית דין צדק כפר חב"ד

שאלה: בליל שבת האחרון נשמעה בכפר חב"ד אזעקה והייתי באמצע אמירת הקידוש. בגלל הרעש והבהלה, אחד מבני הבית לא שמע את ברכת "בורא פרי הגפן". האם הוא יצא ידי חובת קידוש?

תשובה: אם לאחר ברכת "בורא פרי הגפן" הצליח לשמוע את ברכת הקידוש עצמה – יצא ידי חובת קידוש של ליל שבת, כיוון ששמיעת "ברכת "בורא פרי הגפן" אינה מעכבת לא בקידוש של ליל שבת ולא בהבדלה!

אך בנוגע לקידוש היום, שכל הנוסח שלו הוא ברכת הגפן – אם לא שמע ברכה זו, לא יצא ידי חובה.

שאלה: רסיס של טיל פגע בצניור מים של בנין דירות, וכתוצאה מכך נוצר פיצוץ וזרם מים אדיר פרץ החוצה. במצב כזה ביום חול סוגרים את ברז המים עד לתיקונו, ורק כאשר צריכים מים לדירות פותחים את הברז בזרם חלש למשך הזמן הנצרך.

כיצד יש לנהוג במצב כזה כאשר הדבר קורה בשבת, ופתיחת הברז תגרום לזרימת מים על גבי הצמחים הסמוכים למקום הפיצוץ?

תשובה: לתקן את הצניור על-ידי יהודי ודאי שאסור, ויש בכך איסור בונה דאורייתא. כמו כן לתקן ע"י גוי גם אסור משום 'אמירה לנכרי'.

לפתוח ולסגור את הזרם לצורך שימוש במים לזמן קצר על-ידי גוי – מותר.

טעם הדבר הוא: פעולת ההשקיה במצב זה הרי היא דבר שאינו מתכוון, ואף שזהו "פסיק רישא" שייגרם מפתיחה זו השקיה – מכל מקום דבר שאינו מתכוון ופסיק רישא אסור רק ביהודי ולא באמירה לגוי².

ובמקום הפסד גדול או צורך גדול וכבוד הבריות, ואין אפשרות למצוא גוי – ניתן להקל בפתיחת הזרם על-ידי יהודי אבל יעשה זאת בשינוי.

טעם הדבר הוא: ברוב המקרים ניתן לוודא שפתיחת הזרם לא תשקה את הצמחים באופן ישיר אלא בדרך גרמא, ופסיק רישא בגרמא מותר במקום הצורך.

1 ראה שוע"ר סי' ערב קו"א ס"ק ב. סי' רצו סי"ח במוסגר (ודבריו בקו"א שם מוכיחים שכך ס"ל).
2 ראה שוע"ר סי' רנ"ג סו"ס י.

מדברי רבותינו נשיאינו בשייכות לתקופה

הזכות הגדולה של החיילים המוסרים את נפשם

כידוע, בעם ישראל ישנם שני הסוגים "יששכר" ו"זבולון". ובזמן דוד המלך זה נחלק לענינו של דוד, שעסק בתורה, בתפלות ואמירת תהלים; וענינו של יואב בן צרויה שהיה ממונה על הצבא.

והיה צורך בשניהם. וכדברי הגמרא: אילמלא דוד לא עשה יואב מלחמה, ואילמלא יואב לא עסק דוד בתורה. ובפשוטו: יואב לבדו לא היתה לו שום טענה לולי הגיבוי של התורה, שהרי התורה אומרת שארץ ישראל, ארץ הקודש, שייכת ל"גוי קדוש"; וכן לא היה מספיק דוד לבדו עם לימוד התורה, כיון שרצונו של הקב"ה שתהיה ההנהגה בדרך הטבע, ולכן יש צורך שיואב בן צרויה יהיה ממונה על הצבא ויאחז כלי נשק וילחם מלחמת ה'.

וכשם שביששכר וזבולון הקדים זבולון ליששכר לפי שתורתו של יששכר ע"י זבולון היתה, כמו כן יש קדימה לאלו שנמצאים בצבא ויוצאים למלחמה, בהיותם מוסרים נפשם ומעמידים עצמם בסכנה.

המפקד שרצה לנטוש את המפקדה הבטוחה

יחד עם זאת יש לדעת, שכשם שיש צורך ביוצא צבא בישראל שעומד על הגבול, כמו כן יש צורך בעסק התורה של דוד שהרי "אילמלא דוד לא עשה יואב מלחמה".

ויש להביא דוגמה לזה מהצבא גופא:

המפקד על הצבא לא נמצא על הגבול במקום של סכנה, אלא במקום מוגן אי שם רחוק מן החזית. שם יושב בקור-רוח, במנוחה ובשלוה ומכין את התכניות והתקסיסים הדרושים לעריכת המלחמה.

ולכאורה יכול מפקד הצבא לומר: היתכן ששולח את בנו ואת חבירו לחזית להעמיד את עצמם בסכנה, ואילו הוא יושב בעורף ומכין תכניות למלחמה שיערוך מישוהו אחר? ובלשון הכתוב: "האחיכם יבואו למלחמה ואתם תשבו פה?". לכן יעל את מטה המפקדה וילך בעצמו לחזית...

מובן ופשוט שהנהגה כזו לא זו בלבד שלא תביא תועלת, אלא אדרבה תביא חורבן רחמנא ליצלן, היפך הניצחון.

אסור להיות "עריק"

וכשם שבצבא גופא כדי שהחייל בחזית ינצח יש צורך שהמפקד הראשי ישב במקום

בנוסף, לעיתים רבות אין תועלת בהשקיה זו כי הצמחים רוו מים די והותר וכעת אין בזה משקה דאורייתא כלל. ופסיק רישא דלא ניחא ליה באיסור דרבנן, ויש הפסד גדול או צורך גדול – ניתן להקל ולעשות בשינוי³.

ואם מדובר על צמחים בגינה ציבורית או גינה שאינה שייכת לפותח הברז – מתווסף לכך צד נוסף דרבנן⁴.

שאלה: כאשר קורה אירוע חירום רח"ל ויש צורך מחמת ספק פיקוח נפש בהדלקת האור בליל שבת באחד החדרים, לאחר שהוא כבר כבה על-ידי השעון שבת. האם מותר לנטרל את שעון השבת, אפילו שעל-ידי כך תדלק תאורת החשמל בכל הדירה?

תשובה: בספר שמירת שבת כהלכתה כתב⁵: "כיון שיש למעט במידת האפשר בשיעורי האיסור שאותו הכרחי לעשות ואסור להרבות ולהוסיף על הכמות הדרושה להצלת החולה שבסכנה, לכן אם אפשר להדליק במתג אחד נורה אחת בלבד ובמתג אחר שתי נורות וצריך לנורה אחת בלבד ידליק במתג המדליק נורה אחת.

"וכן אם צריך להדליק את החשמל באמצעותו של מתג ראשי ואין בו צורך דחוף אלא בחדר אחד, יסגור תחילה את המתגים שבשאר החדרים כך שלא תדלקנה יתר הנורות עם הפעלת המתג הראשי.

"ואם אפשר יעשה זאת על ידי שינוי כגון במרפקו ולא ביד, כדי להימנע מטלטול מוקצה בידיים, ורק אחר כך ידליק את המתג הראשי".

אמנם, אם מדובר במצב חירום שאין מספיק זמן ויש צורך בהדלקת האור באופן מיידי – אין צורך בפעולת הפחתת נורות שידלקו על-ידי נטרול שעון השבת, ויכול לנטרל את שעון השבת מבלי לכבות תחילה את המתגים בחדרים האחרים.

עם זאת, רצוי להזיז את המתג לנטרול שעון השבת בשינוי, באם הדבר מתאפשר⁶. טעמי היתר הם:

דברי אדמו"ר הזקן בנוגע לריבוי שיעורים⁷ מצינו שכתב וז"ל: "אם היו ב' בעוקץ אחר וג' בעוקץ אחד לא יכרתו אלא העוקץ שיש בו ב', שאסור להרבות בשיעור הדבר שהמלאכה נעשית בו, אף-על-פי שאינו מרבה בטורח המלאכה, שהכל נעשית בכח אחת.

"ומכל מקום, אם הדבר בהול אין מדקדקים בכך שלא יבא לידי דיחוי ועיכוב".

יתירה מזו: גם כאשר אין בהילות, דעת הרב וואזנר זצ"ל⁸ היא, שעדיף שלא לסגור המתגים לפני נטרול שעון השבת. זאת מפני שדין "ריבוי בשיעורים" לדעת כמה ראשונים הוא איסור דרבנן בלבד⁹. וכאשר אין לו כוונה להדליק בשאר החדרים, מוגדרת פעולה זו מעיקרא כדבר שאינו מתכוון ב'פסיק רישא דלא ניחא ליה', וגם דבר זה אסור מדרבנן בלבד¹⁰.

מאידך, כדי לכבות המתגים בשאר החדרים נדרשת להיעשות פעולה בידיים בהזות מוקצה אף אם נעשה בשינוי, ולכן לשיטתו במצב זה "שב ואל תעשה עדיף" ולא צריך לכבות המתגים תחילה.

ויש להוסיף עוד: רוב תאורת החדרים כיום היא בנוורת לד שאיסורם מדרבנן ולא דאורייתא¹¹. וגם: פעולת הדלקת החשמל בחדרים האחרים באמצעות נטרול שעון השבת בלוח הראשי של הדירה היא מלאכה שאינה צריכה לגופא.

לכן, למעשה בוודאי ניתן להקל בכך במקרה הצורך, ואין חובה לכבות המתגים בחדרים האחרים כאשר יש בהילות להדליק את האור.

3 ראה שו"ע רבנו ס' שו"ס יב. ובנסמן שם. ויש לדון בזה בדעת אדה"ז בכמה מקומות ואכמ"ל. ויש לדייק בלשון השו"ע ושוע"ר בסי' שלו ס"ט. וראה במלכים אמיך ז הערה כד בסופה.

4 ראה שוע"ר שם.

5 פרק לב ס"ו.

6 כמ"ש בשוע"ר ס' שכח יג, וע"פ ביאורו של הקצוה"ש ס' קלה ס"ק י.

7 ס' שכח סעיף יח.

8 שו"ת שבט הלוי ח, נו.

9 ראה מ"ש אדה"ז בקו"א לס' רמז ס"ק ב.

10 ראה ס' שלו שעה"צ ס"ק ב. ועוד.

11 ע"פ חוק אסור לשווק כיום נורות להט (שאיסורם מדאורייתא) בעוצמה הנדרשת לתאורת חדרים, ולכן הנורות הקיימות בשוק כיום לתאורת חדרים הינם מסוג לד (לגבי נורות פלורסנט יש מהן שנחשבות איסור דאורייתא – ראה מעשה חושב ב. ויש לדון מה גדרם של נורות PL הפלורסטיות, ואכמ"ל).

בטוח ויכין את התכניות לחייל שעורך את המלחמה, כן הוא במובן רחב יותר בנוגע לכללות העם כולו: כדי שהצבא יחד עם המפקד שלו יצליחו בעריכת התכניות וניהול המלחמה בדרך הטבע, מוכרח להיות העסק בתורה על ידי אלו שעורכים את כל ה"תכניות הרוחניות" כדי שיצליחו התכניות הגשמיות.

ואם הם עוזבים את עריכת ה"תכניות הרוחניות", הנה לא זו בלבד שאינם מביאים תועלת, אלא הם גורמים את היפך הניצחון והיפך מפלת האויב רח"ל.

לכן, כשם שמי שהעמידוהו בחזית ובורח מן החזית נחשב ל"עריק", כך נחשב ל"עריק" מי שהושיבוהו בישיבה כדי ללמוד תורה יומם ולילה, כיון שבזכות העסק בתורה מנצח יואב בצבא, והוא סוגר את הגמרא ובורח מהישיבה כדי להראות שגם הוא לוחם וגם לו מגיע מדליה וכו'. לא זו בלבד שהוא אינו מסייע לניצחון, אלא אדרבה הוא "עורק" ממקומו ופותח את החזית לפני האויב ח"ו.

יש צורך בחייל היוצא למלחמה, ואדרבה, שכרו קודם לכל אחד כיון שהוא מעמיד את עצמו בסכנה בפועל; אבל יש גם צורך במי שלומד תורה ומבטיח את בריאותו וחיותו של העורך וממשיך חיים ביוצאי צבא בישראל; ואם יעזוב את משמרתו וילך לחזית – הרי הוא נחשב ל"עריק" וגורם בלתי סדר והיפך הסדר גם בעיני החזית, שזהו היפך הניצחון.

(משיחת ו' תשרי תשכ"ח)

הלקח היסודי

ברצוני להתייחס כאן לאחת הנקודות במכתבך האחרון בו הנך כותב אודות השוני בין מלחמת ששת הימים לבין המלחמה המכונה "מלחמת יום הכיפורים" בכך שניסי ה' היו גלויים יותר במלחמת ששת הימים וכדומה:

המציאות היא, שהתרחשו ניסים רבים ובחלקם בצורה גלויה במלחמה האחרונה. מעל לכל הוא נס הינצלם לחיים בימים הראשונים של המלחמה, אשר לאחרונה נודע עליו אם כי לא בפומביות מלאה, כאשר גם 'ווישינגטון' חששה ברצינות ובדאגה נוכח אייכותו של הצבא הישראלי לבלום את ההתקפה הראשונה העזה.

בהדרגה ובאיטיות מתגלים עתה פרטים אחדים... מתוכם משתקף עד כמה היתה הסכנה גדולה בימים הללו של המלחמה.

...הנקודה התמציתית מכל המלחמה הטראגית היא – העובדה שהיתה האפשרות למנועה. וכמקובל בתורת הרפואה המעדיפה את מניעת המחלה על ריפוייה.

אמנם ממבט ראשון נראית יותר מרשימה פעולת הריפוי שבה ניכרות יותר התוצאות המוחשיות מאשר בריפוי מונע, כאשר

ה"קסדה" המגינה

כאשר הולכים אנשי צבא לחזית, לובשים הם כובע של מתכת (קסדה) בראשם להגן עליהם מחצי האויבים. והנה, אם יבוא אדם ויקח את הכובע מהאיש צבא ולאחר זמן ירה האויב וכיוון בראשו של החייל ופצעו רח"ל, הרי פשוט שהסיבה לפציעתו היא – יריית האויב; אבל מצד שני, אם החייל היה לו את הכובע מגן על ראשו, הוא לא היה נפצע כי הכובע היה מגן עליו.

...ועל דרך זה בנוגע למבצעים: בודאי שאין שייך לומר ח"ו שחסרון במבצעים אלו הוא הגורם למאורעות רח"ל; אבל מאידך, קיומם של מצוות אלו – מלבד זאת שיש לקיימם כי הן מצוותיו של הקב"ה – הרי הם גם שומרים, מגינים ומצילים את בני ישראל מהאויבים שמסביבם!

ואף שבוודאי ישמור הקב"ה על בני ישראל ו"לא ינום ולא ישן שומר ישראל", הרי הסדר בתכסיסי הגנה ומלחמה הוא – שלובשים "כובע מתכת", ועל-פי תורה זהו פיקוח נפש!.

(משיחת ש"פ במדבר תשל"ד)

הדרך הטובה לרפואת הנפש

יש כאלה שלהוטים לידע כל פרטי הדברים מקריאת עיתונים מבלי להחסיר ח"ו אפילו יום אחד. והיינו שגם לאחר ששכר שמענו בבוקר ברדיו אודות כללות העניין, רצים מיד לקנות את העיתון אולי יש שם עוד פרטים שלא שמענו עדיין (מה שמותיהם של האנשים, שמות נשותיהם וכמה ילדים יש להם וכו'), ולכן משתדלים לשמוע עוד הפעם את הרדיו אולי יתוספו עוד פרטים.

ולאחרי כן בבואו לבית הכנסת ביום השבת קודש, עליו להראות לכולם שהוא בקי בכל פרט ופרט, ולכן מדבר על עניין זה בבית הכנסת ביום השבת קודש, שכל רגע הוא קודש וכו' ומבלבל לא רק את עצמו אלא גם אחרים...

עניינים כמו עיתונים וכיוצא בזה, טוב להם שלא נבראו...

מספרים על יהודי זקן מחסידי ליובאוויטש שהיה יושב ולומד בבית הכנסת או בביתו מבלי להתעניין מה קורה בעולם.

כאשר סיפרו לו שהכתירו את ניקולאי לקיסר, שאל בתמיהה: "הרי כבר הכתירו אותו פעם אחת, ולמה הוצרכו להכתירו עוד הפעם?...".

כוונתו הייתה להכתרת ניקולאי הראשון בזמן אדמו"ר הצמח צדק שאז היה יהודי הנ"ל ילד קטן, וכיון שאז היה נהוג להדליק נרות לכבוד הכתרת המלך – הוא זכר שכבר הכתירו אותו, ולכן שאל למה צריכים להכתירו עוד הפעם.

הוא לא ידע שמדובר עתה אודות ניקולאי השני מפני שבינתיים מת ניקולאי הראשון ולאחריו היו עוד כמה מלכים...

כך היתה דרך החיים בעבר, שניצלו כל רגע פנוי ללימוד התורה. על-ידי זה זכו לאריכות ימים ושנים טובות מתוך מנוחה, ללא כל העניינים הנדרשים בימינו כמו "פסיכיאטרים", "פסיכולוגים" וסמי מרפא להרגעת העצבים...!

(משיחת ז' טבת תשכ"ט)

הדברת המחלה אינה נראית לעין ויש מקום לאשליה כי זו היתה נמנעת מאליה; אך ברור שישנה חשיבות רבה יותר בחיסכון ייסורים וצער על ידי חיסון מוקדם.

ודרך זו האחרונה, היא דרכו של ה' כפי הנאמר: "וכל המחלה... לא אשים עליך כי אני ה' רופאך".

עתה מוכח עד כמה חשובה ודחופה היתה הפנייה בקיץ האחרון, שהתבססה על הנאמר: "מפי עוללים ויונקים ייסדת עוז להשבית אויב ומתנקם", ומה עוד שהאויב ומתנקם לא הסתיר תכניותיו.

אם מהמאורעות האחרונים ישכיל כל אחד להפיק את הלקח היסודי שהוא - אשר אין ליהודי לסמוך אלא על ה' בלבד וכי כוחו האמיתי של עמנו הנו בתורה ומצוות המכונים "עוז", כנאמר "ה' עוז לעמו יתן" - הרי אז לא יהיו הקרבנות לשווא.

בוודאי יגביר כל אחד ואחד מאתנו את מאמציו להחדיר הכרה זו בקרב עמנו בני ישראל בכל מקום שהם.

(מכתב של הרבי מתורגם מאנגלית.
נדפס בעיתון כפ"ח מס' 2027)

לשקוע בדברים המועילים

בזמננו נהוג, שכל אחד אוחז עצמו כמי שמוכרח לדעת מה שכתוב בעיתונים. ולא רק ידיעה גרידא, אלא הרי הוא מתעסק בזה ומתבונן בכל פרטי העניינים, ועד כדי כך שמחווה דעה ואומר שגנרל וראש הצבא פלוני אמר דבר סביר ואילו גנרל אחר אמר דברים עקומים.

ואף מוסיפים לדבר ראיות מדברי איש צבא אחר, עם כל ה"פלפולים" והשקלא-וטריא שבדבר.

והרי אליבא דאמת השפעתו של יהודי פרטי בעניינים אלו באופן ישיר היא מועטת מאוד, ועיקר השפעתו היא - עלידי אמירת מזמור תהלים; עלידי הוספה בלימוד התורה; על-ידי הוספה בקיום מצוותיה ובהידור דוקא.

ובמיוחד - עלידי לימוד פנימיות התורה הקשורה עם "קאתי מר - דא מלכא משיחא", וממילא, היה צריך להיות כל עיסוקו בעניינים אלו בלבד;

ואף-על-פי-כן מבזבז כמות זמן מסוימת בכדי לדעת עניינים אלו, ועד כדי כך שעניינים שאינו יודע - הרי הוא שואל ומברר אצל חבירו, וכך הוא שואל ומתעניין מה דעתו של שר צבא זה ומהי דעתו של איש צבא אחר, ואחר-כך הוא תופס את איש הצבא בטעות שהוא עצמו מתחרט ומשנה את דעתו ומודה שטעה או שטוען שכוונתו מלכתחילה הייתה אחרת וכו'.

שדבר זה הוא היפך השכל וההנהגה אפילו, היפך השכל של אומות העולם; ועל-אחתי-כמהיזכמה שזה היפך השכל ד"עם חכם ונבון".

(משיחת כו ניסן תש"א)

העצה של אדמו"ר הצמח צדק לסילוק הפחד

"...ודאי שיש לבקש מה' על שמחת הנפש, כמאמר "שמח נפש עבדך" וכן "והסר ממנו יגון ואנחה כו"; עם כל זה - יש גם כן פחד שהאדם גורם, והבחירה והרשות נתונה לו למנוע עצמו ממנו.

וראיה ברורה בזה הוא, מאשר נצטווינו בלאו שלא לערוץ ולפחד במלחמה, כמ"ש "אל ירך לבבכם" ומנאה הרמב"ם וסמ"ג בפרשת שופטים בתרי"ג מצות.

ולכאורה זה פלאי, ומה יעשה אם מכל מקום לבו הומה עליו ומפחד בראתו דמי מלחמה?

וידוע שכל המצות אינן אלא בדבר שיש לאדם בחירה על זה לעשותו או למנוע מלעשותו, כמ"ש בשמונה פרקים להרמב"ם פ"ב.

אך הענין, דיש לכל אדם ג' לבושי הנפש מחשבה, דיבור ומעשה, והם עיקר בהנהגת האדם, ובהם הבחירה ורשות נתונה לחשוב ולדבר ולעשות כרצונו במוחו. ואף אם מפחד בלבו - יוכל לסלק המחשבה דיבור ומעשה. והעיקר - שלא לחשוב ולדבר מזה כלל אלא לצד ההיפוך כנ"ל, כמ"ש בלקוטי אמרים פי"ח.

ועל זה נצטווינו: "אל ירך כו", כלומר, לא תחשובו בענין הפחד.

וכך פסק הרמב"ם פרק ה מהלכות מלכים: "וכל המבהיל עצמו ומחשב מחשבות כו' עובר בלא תעשה".

ומיד שלא יחשוב בזה כלל, ממילא יתבטל גם הפחד שבלב, ועל כל פנים מיד יהיה הפחד כאלו הוא ישן ואינו נרגש בגוף, ובמשך ימים אחדים יתבטל לגמרי עד שלא יפול במוחו כלל אפילו דרך מחשבה זרה. וזהו "אל ירך לבבכם".

..אך עיקר היסח הדעת והמחשבה הוא - עלידי שישמור מחשבתו להלבישה בעניינים אחרים.

דהיינו אפילו בעניינים דהאי עלמא הנצרכים ומשמחים, ובתורת ה' המשמחים לב דבר יום ביום בקביעות עתים לתורה... וגם עוד שלא לדבר בעניינים דמרה שחורה ח"ו, רק אדרבה, להראות בעצמו תמיד תנועות משמחות כאלו הוא מלא שמחה בלבו, אף-על-פי שאין בלבו כן בשעת מעשה, וסופו להיות כן. והטעם בזה הוא - כי לפי המעשים והפעולות אשר האדם עושה נקבע אחר כך בלבבו

...הכלל העולה, שישמור מחשבה, דיבור ומעשה שלו שלא להרהר בענייני דאגה ומורך לב, אדרבה לדבר ולעשות כנ"ל - ואז יוקבעו כן המדות בנפשו, וככה יערה ה' רוח ממרום בשמחה ובטוב לבב".

(מכתב אדמו"ר הצ"צ, נדפס בספר התולדות עמ' 218)

הודעה לציבור

אנו שמחים לבשר לציבור ההולכים מכפר חב"ד לצפריה וחזור ומטלטלים על סמך עירוב זה, אשר ת"ל בימים אלו בסייעתא דשמיא גדולה הצלחנו

לחבר את הגשר להולכי רגל לעירובי של כפר חב"ד ומעתה יכולים ללכת ולטלטל גם על גבי גשר זה.

חשוב לשים לב:

לאחר הירידה מהגשר לכיון צפריה, יש להקפיד ללכת אך ורק על השביל הסלול והמקום המיועד למדרכה, ובשום אופן אין לרדת לשולי הדרך.

זו ההזדמנות להודות לכל העוסקים במלאכה למען שמירת קדושת השבת ולרווחת הציבור.

בברכה,
הרב ישראל הלפרין
מחלקת עירובין כפר חב"ד

בעקבות המצב בארץ הקודש הוקם בכפר חב"ד

ארגון צח"י (צוות חירום יישובי)

בראשות מויש'לה גוטמן
האחראי על טיפול במקרי חירום מטעם המועצה והועד המקומי
054-3366-544

בשיתוף פעולה עם מד"א בראשות איציק לוי
054-5291-300

כמו כן הוקמה כיתת כוננות

ר' אבי ש"י חנוכה, חבר הועד המקומי ואחראי כיתת הכוננות, בהתייעצות הלכתית עם הרב פרוס שליט"א
מס' טלפון: 050-4770-888

יצוין: כל הארגונים פועלים על-פי ההנחיות הלכתיות
בהתאם למצב המיוחד

כאן המקום להודות לכל המתנדבים התורמים מזמנם ומרצם
לטובת תושבי כפר חב"ד וביטחונם